

Velja v Ljubljani in po pošti:

cela leta	K 84.—
pol leta	42.—
tri leta	21.—
za mesec	7.—
za inosemstvo:	
za celo leto naprej K 95.—	
za pol leta	50.—
za tri leta	26.—
za mesec	9.—

Jugosla

Plačano do

Licijalna knjižnica

za pismo naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ostriati.

ni naj pošilja

Ljubljana.

to po posetu in sicer ter 45 mm širok prostor za enkrat 40 viz., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu številka 13. Telefon številka 309. — Upravljalstvo je na Marijinem trgu številka 3. — Telefon številka 44.

Izbaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašajte glede inseratov i. dr. se naj prikaže na odgovor dopisnica ali anamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Fr. Zelenk.
Posledice visoke carine.

Predno govorimo o posledicah visoke carine, hočemo bralcem pojasniti, kaj je carina. Z besedo carina označujemo tiste dajatve, katere se morajo plačevati domači državi od blaga prometu s tujimi državami in deželami. Navadno se plačuje carina od blaga, katero se uvaža v domačo državo iz inozemstva. Carina pa se plača tudi od nekaterega blaga, katero se izvažajo v inozemstvo. V prvem slučaju imenujemo carino uvozno, v drugem pa izvozno.

Pobira država carino le zategadelj, da ima vir dohodkov, imenujemo takó carino finančno carino. Ima pa carina namen ščititi domačo industrijo in obrt pred tujo konkurenco in se zategadelj pobira od tujih izdelkov in pridelkov, se ta carina imenuje varstvena carina. N. pr. carina na kavo, riž, čaj itd. je finančna carina, ker jo pobira država le za to, da si preskrbi dohodkov.

O potrebi in koristi carine so mnenja jako različna. So taki, ki zahtevajo odpravo vsake carine in pravijo, da mora mednarodni promet biti prost, neoviran. To so privrženci takozvanega sistema proste trgovine. Drugi zopet zahtevajo visoko carino na vse tujе, češ, da se mora domača industrija, obrt in gospodarstvo ščititi pred tujo konkurenco. To so privrženci takozvanega sistema varstvene carine. — Vsak teh sistemov ima svojo dobro in slabo stran. Na Angleškem ni nobene carine, ki bi naj ščitila domačo industrijo. Surovine in izdelki so tam prosti carine; le od živil, kot je kava, čaj, tobak, vino itd. se pobira užitniški davek kot carina. In vendar je Angleška najbogatejša država. Druge države pa imajo varstveno in finančno carino. Splošna prepoved vsakega uvoza ne obstoji v nobeni državi. Nekaterе države so prepovedale uvoz le nekaterih predmetov. Toliko sem hotel navesti v pojasnilo besede carina.

Glede carine tudi Jugoslavija ne bo delala nobene izjeme, ampak bo imela tako finančno kakor varstveno

carino. Iz nižje navedenega vzroka si predočimo nekoliko zgodovine avstro-ogrskе carinske politike. Avstro-ogrski carinski zakon iz leta 1906 je prinesel avstro-ogrskim narodom visoke postavke na vse predmete mednarodnega prometa. Posebno pa so osrečili z visoko carino na razna živila. Ta so našla posebno milost v očeh avstrijskih finančnikov, kateri so potrebovali vedno velike vsote za kanone in drugo tako ropotijo. Kanoni so morali biti, pa naj je imel ubogi davkoplačevalec kaj v glavi pa v žolodcu ali ne, za to se gospodje niso brigali.

Za ta novi carinski zakon so se pripravili, topli in mešetariji vlada, industrijalci in agrarci kot židje na budimpeštanski borzi. Kdor je gledal divljanje teh židov in magnatov na borzi, kako vpijejo, se ruvajo in tepejo, si je mislil, da so znoreli, ali da so obsedeni. In na kak način so mešetarije in barantale prej omenjene tri stranke. Vlada je hotela imeti višje dohodke iz carine, Kestranek, to je vodja industrijcev, je hotel kaj za svojo kliko in agrarci seveda niso hoteli ostati praznih žepov in so zahtevali tudi za sebe velike grižljaje. Mešetariji in pogajali so se toliko časa, da so si dobro postlali. Država je dobila precej dohodkov iz višje carine. Kestranek je za svojo kliko preskrbel varstveno carino in Hohenblum, baron in obenem voditelj avstrijskih veleagrarcev, je istotako preskrbel masne dobičke svojim varovancem. Kestranek in Hohenblum sta si sicer velika nasprotnika, a v tem sta si popolnoma enaka, da sta jako dobro preskrbela za lastne trebuhe.

Vladi je bilo bore malo za dobrobit svojih narodov. Ne bom navajal kot primer nas revnih Slovencev. Mi smo bili vdani podložniki in vendar nam vlada ni preskrbela niti ljudskih šol. Kaj pa šole gimnazije, ali pa obrtne šole! Mi smo morali samo dajati, za prejemanje nismo bili, morali smo biti veseli, da so nas brali, božanja nas niso smatrali vrednim! Tudi pri sestavljanju carinskega zakona in tarifa vlada ni povpraševala,

kaj bo prav in dobro za državljana. V okrepitev te trditve hočem navesti, da takrat ni imelo ne poljedelsko ministristvo, ne trgovsko-politična centrala nobenih podatkov, s katerimi bi se lahko opravičevale visoke carinske postavke na zrnje. Kateri industrijski predmet in koliko je potreben varstva po carini, to so natančno povedali industrijci. Veleagrarci seveda tega dokaza niso doprinesli iz vzroka, katerega hočemo navesti tekom naše razprave.

Državljan naj plača in molči. In konsument je res molčal in da ni čutil tako gladu, si je zadrževal s pasom trebuh, da je bil že preščipljen kot mravlja. Obsežni trebuhi so postali jako redki.

Toda vrniti se moramo k predmetu.

Cena blaga se ravna po proizvojanju in potrebi. Če se proizvaja več blaga, ali pade konsum, pade cena. Če se pomnoži konsum, ali pade produkcija, pa poskoči cena. Na cene domačega blaga pa jako vpliva tudi tuje blago. Ta vpliv pa se lahko omeji s carino. Ni vseeno, kateri predmeti so dragi, katero blago ščiti carina. Najhujše se občuti draginja živil. Jest mora vsak, žolodci se ne briga za draginjo, otroci ne pospršujejo očeta ali mamice, kje vzame, oni le hočejo jesti. Zategadelj je vsakomur na tem, da dobi živež kolikor mogoče ugodne cene. Vremenskih nezdod se boji meščan ravnotako kot kmetovalec, ampak tudi njegov odjemalec.

Vsaka carina na razne industrijske proizvode je te proizvode podražila le v korist nekaterim industrijcem, pa v veliko škodo vsega prebivalstva. Za primer nam zadostuje le železo. Združbe te industrijske panoge so delale milijonske dobičke, izkoriščale so grozno ves konsum. Istotako je s carino na zrnje. Od te visoke carine imeli so korist le ogrski in avstrijski veleposesniki in židje, drugi kmetovalci pa so postali še večji reveži. O delavskih slojih sploh ne govorimo, ker je škoda vsake besede o preveč znani bedi teh slojev. Tu je vladala na korist privilegiranim aristokratskim

in židovskim kmetovalcem in industrijalcem velika revščina.

Visoka carina na tuje kmetijske pridelke sploh ni ščitila domače produkcije, ker je Avstrija pridelala premalo, je bila navezana na uvoz od drugod. Visoka varstvena carina na zrnje je omogočevala le ogrskim veleposesnikom in židom, da so dražili naš vsakdanji kruh, da so si polnili žepa z našim krvavo zasluženim denarjem. Madžari so delali z zrnjem kar so hoteli, odirali so avstrijski konsum, kolikor se jim je zljubilo.

Znano je, da je Ogrska izključno poljedelska in živinorejska dežela. Ona torej pridelala več poljedelskih pridelkov, kot jih more porabiti sama. Manj kot jih porabi sama, sploh ne more pridelati in naj bi bila letina še tako slaba. Če je torej bil kdo primoran uvažati zrnje, je bila to le Avstrija, nikoli pa Ogrska. In vendar ni preteklo dosti časa, da je Ogrska kupovala avstrijsko pšenico, ogrski mlinci so kupovali za svojo potrebo avstrijsko blago. Avstrijski mlinci, kateri so sicer dobivali pšenico via Dunaj iz Ogrske, so kupovali pšenico na Češkem. In vendar je Češka skoraj popolnoma industrijalizirana, je bila največja konsumujoča provincija Avstrije. Ali ni to narobe svet? Industrijska država je prodajala agrarne pridelke agrarni državi, katera v vsakem slučaju pridelala nad svojo potrebo, in tej abnormiteti torej ni bilo krivo pomanjkanje blaga na Ogrskem. Avstrijski producenti niso sledili umazanemu početju ogrskih oderuhov in zategadelj so ti pokupili cenejšo avstrijsko pšenico, so držali domače blago umetno nazaj, samo da so blago takorekoč monopolizirali in so lahko diktirali ceno. (Konec prth.)

Stanovanjska beda.

Po mestih je splošno pomanjkanje stanovanj v vseh državah. Med vojno se ni zidalo vsled pomanjkanja delavnih moči in materijala, ki se je vrhu tega tudi silno podražilo; prebivalstvo je v teku petih let vojne in takorekoč še obstoječega voj-

VLADIMIR LEVSTIK.

151. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Recimo, da,« je dejal grof z istim zagonetnim posmehom. To je postranska stvar. Zanimalo vas bo predvsem, da sem razen tega še nekdo drugi.«
»Ne, ne, Mahnetu ne boste imponirali, kakor ste svojim meščanskim lakajem! Grof ste, in basta; vse drugo me ne zanima. Kvečjemu če mislite sami priznati, da nekaj ni v redu pod vašo lobanjo? Tako bi sodil po vsem najinem razgovoru.«

»Prejle ste omenili pismo, iz katerega zajemate svoje znanje o Smučiklasovih starih grehih.«
»Aha! Najprej mi ponujate pakt, nato me gratulate, ker vas mislim uslišati, in zdaj vam roji že spet tisto pismo po glavi. Ali ste nori, ali pa humdimansko neredni! S pismom ne bo nič; ne dam ga iz rok, v nobenem slučaju.«

»Zelo lepo; bal sem se že, da poročate drugače.«
»Tak kaj vas peče potem, vi vražji človek?«
»Ali veste, kdo vam ga je pisal?«
»Kako ne bi? Prijatelj Pepeta Veselka, Smučiklasovega nezakonskega sinu z igralko Nelo.«

»Pa kdo je tisti prijatelj?«
»Kaj vam je treba vedeti, ko niti jaz ne vem! Ni se podpisal. List vsebuje točne podatke, ki se ujemajo z vsemi znanimi dejstvi. Njegov pisec objublja, da se oglasi pri meni ter mi razodene kaj več; izvabite,« piše, »udarite, zakaj škandal je ne-

izogiben, vse pride na dan!« Ako mu smem verjeti, se obeta pohujšanje, kakršnega nismo kmalu doživeli. Zadovoljno si je pomel roke.

»Kaj bi storili, ako bi stopil mož pred vas in bi vprašal, kako ste gospodarili z njegovo skrivnostjo? Kako bi zagovarjali pakt?«

»Saj ne bi vedel, da sem ga sklenil!« je vzkliknil tribun naivno; poznalo se mu je, da ga zopet škčiplje slaba vest. »In drugič, ali sem kaj objubil? V najhujšem slučaju mu vrnem pismo, češ, višji razlogi, mir besedi. . . Sicer pa ni več govora o kakem paktu; prepričali ste me, da je vsaka pogodba med mano in vami nemogoča.«

»Ne vem.«
»Še sram me bo. Kaj, hudiča, se menim z vami? Zbogom, gospod, hodite se delat norca iz sebi enakih!«

»Stojte,« je rekel grof, ne da bi vstal. Izvlekel je zapisnico, načelal s svinčnikom par besed ter jih pomolil Mahnetu. »Morda poznate pisavo?«

»Prijatelj nesrečnih in sam nesrečen človek,« je bral urednik »Rdečega plamena.« Oči so se mu razširile, usta odprla v izrazu silne osuplosti; pogledal je grofa, nato listič, odskočil, planil nad miznico ter pobrskal s trepečočimi rokami. Grof je opazil z zadoščenjem, da rdi kakor pesa.

»Nu?« je dejal. »Malo čudno se vam predstavljaj, pa nič zato.«

Mahne je bil našel usodno pismo; papirju se je videlo, da ga je mnogo sukalo po rokah. Z naglim

pogledom je primeril pisavi, prebledel in vrgel oboje na mizo.

»Vi ste... prijatelj Pepeta Veselka? Vi sami ste mi poslali ta list? Grof Künnigsbruch!«

»Jaz,« je pokimal gost bolj žalostno nego škodoželjno. »Recite, če se nisem ukanil.«

»Kdo, vraga, je vedel? In tudi — oprostite! — sami ste me bili zapeljali.«

Tribun je brezupno mahnil z rokami; nato mu je zavrela kri.

»Tak česa hočete pravzaprav od mene? Najprej mi pišete tako, pozneje pa pridete in me nagovarjate drugače. Kaj imate zdaj od tega, da ste osramotili človeka?«

»Tako je boste razumeli,« je rekel grof s toplim, skoraj sočutnim glasom ter položil zmudenemu roko na komolec. »Odpustite mi stisko, v katero sem vas pripravil, in... poslušajte me. Da, jaz sem vam pisal to pismo; jaz sem prijatelj Pepeta Veselka — najbližji prijatelj, ki ga more imeti pod solncem, bogme res! In prvi namen mojega prihoda v ta kraj je bil, da poplačam njegove račune; to tudi delam, brez pardona in brez paktov, sodrug Mahné. Premislite malce, kar se godi, potrpite nekoliko, in videli boste, da opravljam vražje delo, ki bo nazadnje tudi vam in vašim v majhen prid. Ko sem vam pisal ta list, vas nisem poznal, razen kar sem bil poizvedel splošnega o javnih razmerah vašega mesta. (Dalje prth.)

negi stanja znatno narastlo, tako da je stanovanjska kriza zelo akutna in stanovanjsko vprašanje momentano eno najvažnejših socialnih vprašanj. Rešitev tega vprašanja dela poklicanim krogom velike težave, ker položaj ni mogoče sezidati kar čez noč. Ljudje pa tudi ne morejo, zlasti pozimi ne, spat na prostem.

V Ljubljani se to krizo še posebej močno občuti. Prival primorskih izgnancev jo velik. Vrhu tega so to ljudje, katere naša država krvavo potrebuje. Ponajveč so to železniški uslužbenci. Reveži morajo spati sedaj ponajveč po železniških vozovih. Po zimski pa bo to izključeno. Teh ljudi pa naša država krvavo potrebuje kot soli. Redno vzdrževanje prometa je v teh časih eno najvažnejših za obstoj države, ker je vprašanje prehrane z njim tako ozko spojeno. Če ne bodo železnice redno funkcionirale, nastane kriza v prehrani, katere posledice so nedozirne. Za to morajo imeti železničarji poštena stanovanja. Treba jih je dobiti, naj stane kar hoče. V Ljubljani je dosti samostanov in zavodov, katere se čisto lahko premesti na deželo, kjer je dovolj prostora. Uršulinke naj se pošlje v tozadevni samostan v Škofjokoku. Tam ima ta red veliko grajsko poslopje, kjer bo dovolj prostora za vse. In če nazadnje tudi nimajo tiste stanovanjske udobnosti, kot so je bile te redovnice navajane dosedaj, v teh abnormalnih časih ne pride v poštev, če morajo celo nežni otroci spati po vozovih in nezdravih luknjah. Podobno se bo našlo primeren prostor za druge redovnice in redovnice.

Pričakujemo od meniškega stanu, ki se smatra za pravega zastopnika štirih krščanskih čednosti in popolnega krščanstva, da bo pokazal za dejanji pravo ljubezen do bližnjega, kar v tem slučaju ni težko storiti. Treba se je preseliti samo na deželo, kjer bodo imeli tudi lepo stanovanjsko komoditeto. Če to store, bo njih zaslužnje pred Bogom veliko. Spominjo naj se tudi, da so prvi menihi in puščavniki živeli po gozdnih duplinah in jamah, da bi bili tem popolnejši pred Bogom. Gospodu poverjeniku za socialno skrbstvo pa dajemo praktičen nasvet, da išče stanovanj tam, kjer jih je zaenkrat edino mogoče dobiti. Izprazni naj — seve samo začasno — samostane in precej družin bo pod streho. To so izvršili tudi v češki republikli, in svet se radi tega ni podri, kajti čez eno ali dve leti se redovniki in redovnice lahko vrnejo zopet v Ljubljano, ko bo dovolj stanovanj.

Roman Razkrinkani Habsburžani izdamo te dni kot ponatis v posebni knjigi. Cena samo 5 K. Naročite to velezanimivo knjigo, ki jo bo vsakdo čital z velikim zanimanjem.

Spomenica poštnih adjunktov, oficijantov in aspirantov.

Sklicujoč se na svoječasno vposilani dve spomenici (z dne 1. januarja 1919 in z dne 9. marca 1919) predložimo, z ozirom na razne zakulisne spietke nam nenakonjenih, sovražnih elementov, predstoječo resolucijo kot poslednji opomin mero-dajnim faktorjem in še zadnjikrat povemo, kaj smo in kaj hočemo.

Poštni adjunkti, oficijanti in aspiranti so uradniki poštne uprave (odredbeni list št. 12 iz leta 1909 § 17). Oni upravljajo ista dela in z isto odgovornostjo, kakor pragmatični uradniki (maturanti in nematuranti) in se z njimi menjavajo v službi, katero vrše tako administrativno, kakor prometno v največjo zadovoljnost — a za sramotno plačilo.

Oni edino so kvalificiran naraščaj poštarjev, imeli so tudi pravo, da se jih je po 8 službenih letih sprejelo v prometni tečaj in imenovalo pragmatičnim uradnikom z istimi pravicami in istim napredovanjem kakor maturante.

Najhitrejša in najboljša pot do kruha je bila za to uradništvo, imenovan biti poštarjem, kar se je zgodilo s tem, da je dotični adjunkt, oficijant ali aspirant kompetiral za razpisano mesto. Po petih letih službovanja kot poštar je napravil nadpoštarski izpit, s katerim je bil upravičen prositi za nadpoštarsko mesto in istočasno s podelitvijo bil imenovan nadpoštarem (odgovarja IX. čin. razr.). S tem je dotičnik celo daleko prekosil svojega, istočasno v poštno službo vstopivšega tovariša maturan-ta.

Naravno je, da vsled prevelike množine (največja kategorija) te vrste uradništva niso mogli vsi postati poštarji, deloma ker ni na razpolago toliko poštarskih mest, deloma ker so se razmere posameznikom tako izpremenile, da jim ni kazalo premeniti kraja svoje namesitve, ali ker ne bi mogli kot starejši oženjeni adjunkti utrpeli stroške za premestitev in radi šolskega obiskovanja svojih otrok, ali ker ne bi mogli kot starejši adjunkti utrpeli znižanja plače z imenovanjem poštarjem itd.

Preostalo je le še za sprejem v prometni tečaj prositi. Ker je bil stan adjunktov, oficijantov in aspirantov ustvarjen leta 1902., so se leta 1911., 1912., 1913. začeli priglašati prvi prosilci, katere pa se je navadno po vrsti, brez vsake motivacije, odklanjalo, ker se je vpoštevalo v prvi vrsti certifikatiste, potem maturante, a za adjunkte, oficijante in aspirante ni preostalo nič prostora; le malo jih je imelo srečo, da so bili sprejeti, in to so bili Italijani — dočim je moral Slovenec molče trpeti.

Ker je bil prometni tečaj iz leta 1913. poslednji in pozneje ni bil radi nastale vojne nobeden več otvorjen,

na katere pa bi prvič odklonjeni prosilci mogli z vso gotovostjo računati na sprejem, je zadeva ostala nerešena.

Ni pa se delalo pri vseh ravnateljstvih enako. Tako na pr. je poštno ravnateljstvo v Inostu vsakega oficijanta, ki je dovršil 8 službenih let, samo pozvalo, da vloži prošnjo za sprejem v prometni tečaj.

Ker je bivša Avstrija slednjič že sama uvidevala, da je treba to zlo, ta nestvor odpraviti, je sklenila s koncem leta 1918. ta stan uvrstiti v dovršeni službeni dobi odgovarjajoča činovne razrede pragmatičnih uradnikov, in sicer brez vsakega izpita, ker tega že itak imajo in ker jih je dolgoletna služba že sama kvalificirala.

Ta odredba ni zagledala belega dne, ker jo je prehitel preobrat.

Nanovo nastali državi — Čehoslovaška in Nemška Avstrija sta že pričetkom tega leta ta stan odpravili in ga uvrstili v status pragmatičnih uradnikov, medtem ko se pri nas cela stvar namenoma zavlačuje in se nam hoče napraviti suženjstvo, hujske od prejšnjega. V področju poštnega ravnateljstva v Zagrebu je zadeva že davno urejena in vsi, tudi uradnice, so uvrščeni v odgovarjajoče činovne razrede. In pri nas?

Če se je imenovalo pri našem čekovnem uradu nekvalificirano osebje, brez predpisane predizobrazbe, brez prakse in brez izpita po štirih mesecih v X. in IX. činovni razred, zakaj se ne imenuje nas kvalifikovane, ki smo napravili trimesečno prakso, trimesečni teoretični tečaj in strog strokovni izpit, in imamo najmanj predpisane štiri srednje šole? Ali nismo tudi na podlagi daljšega (do 30 let in čez) neoporekljivega službovanja gotovo upravičeni isto zahtevati?

Vidi se zmožne tu, vidi se jih tam, ki vrhutega niti zmožni niso, a nas, ki smo svojo zmožnost in sposobnost dokazali z izpiti in dolgotrajnim službovanjem, nas se ne vidi, na nas se neče ozirati? Naj li trpimo še nadalje vsled prenizkih plač in tem odgovarjajočih draginskih doklad v najnižji izmeri? Ali naj še nadalje izvršujemo isto delo, naj imamo iste dolžnosti, kakor naši pragmatični tovariši — ne pa isto plačo in iste pravice?

Poštni adjunkti, oficijanti in aspiranti so najmočnejši faktor poštne uprave v Sloveniji. Omenimo samo mimogrede dejstvo, da vzdržujejo celokupni promet na Koroškem in Štajerskem skoro izključivo le adjunkti, oficijanti in aspiranti. Dočim je bivša Avstrija, ki je ustvarila ta stan kot cenen material, ki naj bi le delal, drugi pa počivali, že sama izprevidela, da so take razmere nevzdržne in sklenila, kakor že omenjeno, ta stan uvrstiti v status pragmatičnih uradnikov z istim napredovanjem, vidimo, da naše kompetentno mesto rešitev našega vprašanja še vedno zavlačuje in nima namena ga pravično rešiti.

Vsepovsod se poudarja beseda demokratizem, a dela se v nasprotnem zmislu. Mi razumemo pod to označbo pravico za vse, za enako delo, enako plačilo.

V zadajem, odločilnem trenutku še enkrat povzdigaemo svoj glas, da smo stan, na katerega se mora v prvi vrsti ozirati, in da se ne bomo nikdar strinjali s tem, da bi se za isto delo ustvarili dve skupini uradništva, katerih prva bi za boljše plačilo, druga pa za slabše rabotala.

Omenimo tudi še, da je ravno sedaj bilo imenovano v novo pridobljenih krajih Slovenije na Štajerskem in Koroškem mnogo mladih oficijantov in aspirantov poštarjem, kateri bodo kot taki baje uvrščeni v skupino »C« sedanje službene pragmatike.

Popolnoma se strinjamo s tem, ker so poštarji naši tovariši z isto predizobrazbo, z isto strokovno naobrazbo, z istim širokovnim izpitom in se oni rekrutirajo iz naših vrst, zahtevamo pa, da se tudi vsi ostali adjunkti, oficijanti in aspiranti uvrste v isto skupino, io sicer istočasno s poštarji. Poudarjamo, da bi se onim tovarišem, katerim ne kaže prositi za poštarstva mesta radi družinskih razmer, ali ker ni več pošt na razpolago, zgodila vnebovpljoča krivica, ako bi se jih prezilo, ker bi na tak način, ne iz lastne krivde zaostali proti lastnim tovarišem z isto šolsko izobrazbo, z isto strokovno naobrazbo, z istim uspehom napravljenim izpitom in z isto službeno dobo.

Omenimo, da imamo tovariše s 15. do 30. in večletno službeno dobo, ki niso prosili za pošte, med tem ko so bili imenovani osebno sedaj poštarjem tovariši tudi s petletno službeno dobo. Ne samo torej, da bi vsi preskočili vse starejše tovariše, zadali bi se ostalim najkrivljivejši udarec, ker bi se tem zaprla proti lastnim in najmlajšim tovarišem pot do enakega napredovanja.

Končno povdarjamo, da nam je to našo zahtevo po takojšnji uvrstitvi v skupino »C« sedanje pragmatike priznala tudi zveza poštah organizacij (razen društva maturantov v Ljubljani, katero takrat še ni pristopilo k zvezi) v spomenici dne 9. sučca 1919 v točki I. 3. odstavek, in vse poštne organizacije celega kraljestva v resoluciji I. skupščine v Belgradu, pod točko 11.

Na podlagi navedenega ponovno zahtevamo:

1. da se vsi sedanji poštni adjunkti, oficijanti in aspiranti takoj, in sicer še pred malo pragmatiko, ki ima baje v kratkem iziti, uvrste na podlagi službene dobe v odgovarjajoče razrede sedanje skupine »C« pragmatičnih uradnikov.

2. Ugotavljamo, da so poštarji prejeli odgovor, v katerem se jim zagotavlja uvrstitev v skupino »C« pragmatičnih uradnikov še pred ureditvijo uradniškega vprašanja, dočim mi še

van Podržaj:

Ah, te ženske!

Psihologičen donesek k stanovanjski bedi.

Nekje v postranski ulici stanuje pisatelj Sterad. Dvoje navadnih sob s priprostim pohištvom — to je vse, kar more imenovati svoje. Svoje? Predrizen je ta izraz v današnjih časih, če se pomisli, da gospodar stanovanja lahko kar čez noč postavi na cesto najemnika s pohištvom vred. Pohištvo iz smrekovega lesa si je kupil s honorarjem za romane, katerih polovica je šele v njegovi glavi. »Ljubezen Marte Jerajev« je sicer že davno gotova, toda kaj pomaga lepo pripravljen rokopis, če pa ne sme v tisk, ker bi histerične ženske takoj spoznale v nesrečni Marti ženo pisatelja, ki je po bistroumnem mnenju ljudske pisateljice Jere Kovačeve ušla neznanu kam. Da bi se pa pisatelj kompromitiral na ljubo ženskam, ki mislijo, da jahajo na Pegazu, je izključeno. Raje napiše komentar k »Posavskemu dračju« in ga ponudi založniku Jere Kovačeve, ki je slučajno tudi njegov založnik. Pisatelj Sterad ima torej dve sobi.

V prvi stoji poleg velike srednjeevške pečel mal železni štedilnik, kjer je kuhala pisateljeva žena — čeprav ni bil to njen poklic — za tri ljudi: zanj, zase in za dete. V drugi sobi na ulico so spali vsi trije. Poleg omare, obložene s knjigami, ni v tej sobi ničesar posebnega. Stene so gole, kajti lepe podobe so drage, vsakdanjih reprodukcij pa ne kupuje inteligent. Celo narodne zastave z državnim grbom ni več nad pisateljovo posteljo, ker jo mora šivilja prešiti. Pač še nekaj izrednega je v spalnici. Ob postelji visl Cankarjevs slika brez okvirja. Zadnji zvezek lanske »Demokracije« jo je prinesel kot prilogo.

Tako izgleda stanovanje pisatelja Sterada. Menda ni na svetu človeka, najbrž tudi ženske ne, ki bi zavidal pisatelja radi teh dveh sob, kjer je ravno dovolj zraka za tri družinske člane v času splošnega pomanjkanja stanovanj. In vendar se je našla ženska — na vsak način izjema med nežnimi sovrstnicami — ki je v svoji samoti prišla na misel, da je to stanovanje preobširno za tri ljudi, od katerih sta šla dva začasno k svojim sorodnikom,

Ta originalna misel ne bi bila navsezadnje tako velik greh, če je ne bi spremljalo žensko maščevanje, ki ima menda slabše posledice nego svetovna vojna. To se je zgodilo takole: Kmalu po odhodu žene in otroka se je usmili pisatelj mlade gospe, ki je prišla s petletnim fantkom iz zasedenega ozemlja k svojemu možu, in jo vzel k sebi. Seveda sta spala vsak v svoji sobi. Pri gospej je prenočeval celo njen mož, kajti to je bila »conditio sine qua non«. Iz usmiljenja, prijaznosti in ker je bila gospa prijateljica ter koleginja pisateljve žene in ker bi ostala drugače na cesti, ji je prepustil za par dni spalno sobo.

In kaj se je zgodilo? Lepega dne dobi pisatelj sodniško odpoved stanovanja. Gospodična, ki je v času splošne stanovanjske bede najela obširno stanovanje, da je oddajala posameznim podnajemnikom z gotovim dobičkom, je bila užaljena, ker je pisatelj ni prosil za dovoljenje, če sme prenočiti pri njem begunska družina brez strehe. Seveda je navedla gospodična najraznovrstnejše vzroke, ki bi pripomogli do uspeha njenemu

maščevanju. Ker je obenem tudi ljudska pisateljica, ki je kot taka dresirala svojo fantazijo, si je izmislila cel roman: Pisatelj je spodil svojo ženo, ki je šla neznanu kam, da more živeti s tujo, o kateri se ne ve, če je poročena, ali je kar tako... Po njenem mnenju je postalo stanovanje zbirališče ljudi, o katerih se ne ve, kaj delajo... Poleg točk, ki jih je treba navesti za sodniško odpoved stanovanja, je vsebovala ista tudi denunciacijo, da ti ljudje, o katerih se nič ne ve, niso policijsko priglašeni. Kakor da bi pisatelj, ki je poleg svojega nočnega literarnega dela zaposlen ves božji dan pri velikem političnem podjetju, imel časa misliti na policijsko priglaševanje! Če bo moral plačati globo, ker ni imel časa misliti na te vrste državljanske dolžnosti, jo bo pač plačal. Honorar za epilog k »Posavskemu dračju« bo prišel ravno prav.

Kar je pisatelja spravilo iz ravnotežja, je dejstvo, da je dobil sodniško odpoved šele potem, ko so že odšli ljudje o katerih se nič ne ve. Ne samo, da je užaljena ljudska pisateljica spravila svojega podnajemnika ob

vedno čakamo na odgovor in ga tem potom urgiramo.

3. Ker smo poštarji, adjunkti, oficijanti in aspiranti, sprejeti še za časa bivše Avstrije, eden in isti stan (nepragmatični uradniki poštne uprave) z isto izobrazbo in izpiti, zahtevamo skupno in istočasno rešitev tega vprašanja, osebno skupno uvrstitve v isto skupino.

V Ljubljani, dne 12. avgusta 1919.

Mirovna konferenca.

Spremembe mirovnih pogojev Nemški Avstriji.

k Ldu. Pariz, 25. avg. (Dku. Brezlično.) Vrhovni svet zaveznikov se je sestel danes popoldne k seji, da vzame na znanje osnutke, ki bodo po odobrenju tvorili končno veljavne mirovne pogoje za Nemško Avstrijo. Obenem s temi osnutki je predložil koordinacijski komite vrhovnemu svetu svoje posebno poročilo, načrt za spremno noto, ki bo izročena nem.-avstrijski delegaciji obenem z mirovnimi pogoji, in razne priloge k obema dokumentoma, ki sestojijo iz različnih elaboratov posameznih strokovnih komisij, ki so izdelovale odgovor entente na nemško-avstrijske protipredloge, in iz besedila izprememb prvotnih mirovnih pogojev, ki so jih komisije smatrale za upravičene in utemeljene. Te izpremembe se nanašajo na precejšnje število določb, tako na primer glede mej Nemške Avstrije, dalje vojaških, pomorskih in zrakovnih pogojev, gospodarskih in finančnih odnošajev, vodnih cest itd. Ako bo vrhovni zavezniški svet odobril vse te predloge, bo mirovna pogodba izročena nemško-avstrijski delegaciji v St. Germainu tekom tega tedna.

Bolgarska meja.

k Vrhovni svet se je zadnje dni pridno bavil z njimi. Bolgarija zahteva turško Tracijo predvsem in pa izhod v Egejsko morje. V zapadni Trakiji tvorijo Pomaki znaten del muslimanskega prebivalstva: to so Bolgari, ki so več ali manj prosto prevzeli islam, vendar ohranili svojo materinščino in narodno zavest. Bolgarija je našla narodno zavest. Bolgarija je našla dokaj prijateljev, ki bi ji radi prisodili Odrin, dobršen kos turške Trakije in celo večji del romunske Dobrudže, osvojene in zopet izgubljene v poslednji vojni. Pri presojanju granic, prvi uvodnik Journala des Débats, naj se drži mirovna konferenca dveh načel: prvič, ugoditi željam prizadetih ljudstev, drugič, zadovoljiti Bolgare same in jih pripraviti do tega, da se brez zahrbtnih misli pridružijo evropski ureditvi mirovnega posveta. Po uvodnikovem naziranju ne govori nobeden razlog ugodno za Bolgare. Makedonijo namreč zahtevajo z enako upravičenostjo Srbi, Bolgari in Grki. Ta mešanica ne more izreči enovitih aspiracij. Če vprašaš domačina po njegovi narodnosti, odgovori: „Make-

zaslugo tajnega samaritanskega dela, ampak ga je vsled tega nameravala celo postaviti na cesto s smrekovim pohištvom, s knjigami in Cankarjevo sliko vred. Da ni pri tem mislila na njegovo družino, je popolnoma naravno, ker ji ni bilo dano, uživati sladkosti in grenkosti zakonskega življenja, česar ji seveda nobeden ne more zameriti.

Ker pa je pisatelj kljub pozabljivosti na policijsko priglasevanje na svojem mestu, je vložil priziv in tožbo proti ljudski pisateljici radi žaljenja časti, ker je tozadevni paragraf še vedno v veljavi in ker mu ne more biti vseeno, kaj kdo govori o njegovi odsotni ženi, ki se ne more braniti pred obrekovanjem. —

Ce je že bila obravnava in kako je izpadla sodba, ne vem. Vsekakor pa mislim, da je ta način sodne odločbe stanovanja značilen za dobo splošne stanovanjske bede in izkoristitve, gotovo pa ni značilen za maščevanje ženske, ki je bila, je in bo vedno enaka, če tudi misli, da jaha na Pegazu.

don". Ako bi rad izvedel njegove želje, boš slišal: „Mir“. Velika večina bi se uklonila vsaki redni vladavini, ki bi jim jo narekovala konferenca. Kar se tiče zagotovitve trajnega evropskega miru, so se Bolgari sami ponovno izrazili, da je odkrit mir nemogoč, dokler ne dobi Bolgarija Makedonije. Če ta dežela ne more odpuščati Srbiji Skoplja, Grčiji Kavale in Soluna, kakšnega koristnega uspeha naj se nadeja konferenca, če zadovolji omenjene bolgarske zahteve? Torej ne kaže okrepiti države, katere ni moči pomiriti. Ako se da Grški zadoščenje v Trakiji, se ji s tem ne nakopije hujšega sovraštva, nego ga prenaša že sedaj. Slučaj Dedeagač je v tem pogledu zelo različen od zadeve s Smirno, ki ustvarja za helenski svet novo, znatno težje turško vprašanje, katerega bi se bil lahko dobri iznebil. Kdor se sklicuje v prilog Bolgariji na potrebo morského izhodišča, temu odgovarjamo, da politična naprava ob Egejskem morju ni neobhodno potrebna za bolgarski transit. Sicer pa uporabljaj Bolgarija kot Romunija Črno morje, čegar upotrebljanje se bo po novem režimu ravno tako uredilo, kot problem morskih ožin... Ker se torej v tem vprašanju ne da izvesti samoodločba narodov, niti ni možno docela potojažiti Bolgarov, pričakuje člankar, da ne pojdejo zavezniške velesile svojim neprijateljem na roko — v škodo svojim pristajšem.

V Parizu so nepotrpežljivi.

k Ldu. St. Germain, 26. avg. (Dku.) „Chicago Tribune“ javlja, da je vrhovni svet postal Romuniji novo, zelo odločno spomenico, v kateri se poudarja, da čakajo v Parizu nepotrpežljivo odgovora na zadejo noto.

Tittoni in Clemenceau sklenila dogovor glede jadranskega vprašanja.

k Ldu. St. Germain, 25. avg. (Dku.) „Daily Telegraph“ javlja iz Pariza, da sta Tittoni in Clemenceau sklenila glede jadranskega vprašanja dogovor, ki mu mora seveda še Amerika pritrditi.

Vprašanje Madžarske.

k Ldu. St. Germain, 26. avg. (Dku.) „Chicago Tribune“ doznava, da obstoje predlogi, po katerih bi se smatrala Madžarska za državo, ki ne stoji v nikakem pravnem razmerju z bivšo Ogrsko. Vidi se, da namerava mirovna konferenca naprti Madžarski del predvojnih in vojnih dolgov, toda ne zahtevati od nje vojne odškodnine.

Vrhovni svet proti podonavski zvezi.

k Ldu. St. Germain, 26. avg. (Dku.) „Echo de Paris“ doznava, da mirovna konferenca ni zavrnila le Morleyevega predloga, da se smatraj Nem. Avstrija za samostojno državo, ki ni z bivšo Avstrijo v nikakih pravnih stikih, temveč tudi druge predloge, ki zahtevajo takojšnjo ustanovitev podonavske zveze. Večina udeležencev na mirovni konferenci meni, da je preteklo še premalo časa, da bi se zatrla želje, ki bi mogle služiti le germanizmu. Treba se je potruditi, da se prizna Nemški Avstriji samostojnost.

Jugoslavija.

Narodno predstavništvo.

j Belgrad, 25. avgusta. Na poldnevni seji je govoril za Protičem dr. Luginja, ki je svoj govor prikrojil političnim zahtevam Narodnega kluba. Zahteval je posebno deželno avtonomijo za posamezne pokrajine, ki naj bi vzdrževale svoje lastno domobranstvo. Njegov govor je vzbudil v zbornici pomilovanje, pa tudi ogorčenje pri vseh zavednih poslancih. Nato je govoril demokratski disident dr. Medaković proti agrarni reformi. V popoldanski seji je govoril pop Blaško Rajč na način, ki je povzročil burne prizore. Očital je pavšalno radikalcem in demokratom korupcijo z izvoznici. Ko so demokrati zahtevali od njega, naj pove imena prizadetih, se

je Rajč izgovarjal na splošne govornice. Bivši minister za narodno zdravstvo dr. Krulj, je govoril o težnjah bosanskih velenoselnicov, ki vznemirjajo kmečko ljudstvo, kar pomeni nevarnost za državo. Poslanec Šalihagić je povzročil pri teh besedah nov incident, ker je trdil, da je Krulj s temi besedami očital muslimanom protidrjavno agitacijo. Od Jugoslovanskega kluba ni govoril nihče. Prihodnja seja bo v terek.

Sosedne države.

Madžarska.

Pred sestavo novega ministrtvā. — Socijalni demokrati proti komunistom.

e Ldu Dunaj, 25. avgusta. (Dun. Ku.) „Neue Freie Presse“ poroča iz Budimpešte, da se bo novo ministrtvo v Budimpešti osnovalo pod predsedstvom sedanjega ministra za trgovino, Heinricha. Ministrtvo za zunanje stvari bo najbrž poverjeno socijalnemu demokratu Garamyju, ministrtvo za javno blaginjo pa Ernestu Beidlu. Razen tega se zagovarja, da bodo v vladi sodelovali tudi krščanski socijalci. — Isti list poroča, da so se socijalni demokrati popolnoma ločili od komunistov, naker je Garamy izjavil, da namerava njegova stranka sodelovati pri koalicijski vladi. Ta sklep socijalistične stranke se bo objavil v posebni proklamaciji.

Veliko gibanje proti socijalistični vladi.

e Ldu Budimpešta, 25. avg. Oku. Vsled vesti, da je odstopil Friedrichov kabinet, je nastalo po deželi gibanje, kakor ga že desetletja ni bilo. Deputacije železničarjev, poštarni nametšencev, obrtnikov, malih kmetovalcev in delavcev, sploh vseh družabnih slojev, prihajajo po vrsti k ministrskemu predsedništvu in zahtevajo, da Friedrichova vlada ostane. Z dežele prihaja na tisoče brzojavk, ki potrjujejo, da govore te deputacije v imenu madžarske republike. Brzojavke protestirajo proti sestavi socijalistične vlade in prete, da se v primeru konstituiranja take vlade ministrskim odredbam ne bo nihče pokoril in da bodo zadevale celo na oborožen odpor. Velikega pomena je dalje, da je bil ministrski predsednik Friedrich od francoske strani pozvan, da pošlje tri člane svoje vlade v Pariz h konferenci.

Italija.

Iz socijalistične organizacije.

e Ldu Milan, 25. avgusta. (Dun. Ku.) Več odsekov oficijelne socijalistične stranke, zlasti v okrožju mest Bergamo in Reggio Emilia, je izjavilo, da se ne strinja z maksimalistično politiko, ki jo podpira vodstvo stranke. Vodstvo socijalistične stranke zahteva, da se pod kontrolo ljudstva uvede preiskava radi kobariškega poloma.

Povišana prevoznina za blago.

e Ldu Rim, 24. avgusta. Komisija za tarife italijanskih železnic je sklenila, da se poveša prevoznina blaga za 25 odst. doseganje izmere. Od tega povešanja je izvzeta samo prevoznina za premog.

Ohod italijanskih čet iz Tirolske.

e Ldu Inomost, 25. avg. (Dun. Ku.) Kakor poročajo „Innsbrucker Nachrichten“, se je število italijanskih okupacijskih čet za Severno Tirolsko znižalo na eno divizijo in razen tega še dva bataljona pehote za mesto Inomost. Ostale čete so se že odpeljale.

Francija.

Pristaniški delavci v stavki.

e Ldu Versailles, 25. avgusta. (Dun. Ku.) Pristaniški delavci vseh strok so soglasno sklenili, da stopijo v splošno stavko. Zahtevajo osemurni delavnik, 20 frankov dnevne plače in odpravo nadurnega dela.

Anglija.

Preteča gospodarska kriza.

e Ldu London, 25. avg. (Dun. Ku.) Reuterjev urad poroča: Četrletno izvestje generalne zveze angleških stro-

kovnih organizacij priločuje opomin vodstvenega odseka, ki napoveduje, da bo razdobje od meseca novembra tega leta do maja drugega leta v gospodarskem pogledu zelo kritično in da more postati tudi usodepolno, ako odločujoči faktorji končno ne spregledajo in se produkcija ne pospeši ter poveča. Stavke, katerim bi se bilo dalo tudi izogniti, so se vprizorile pre-nagljeno, zakladi zveze so se trošili brez vsake koristi in gibanje je bilo naperjeno v resnici bolj splošnosti, kakor proti kapitalistom.

Politični pregled.

p Cenzura. Ministrski predsednik Davidović je v svojem govoru povedal sledeče o cenzuri: Dokler mora cenzura sploh še obstajati v državi, bo njena naloga izključno le, ščititi varnost države kot take, nikakor pa ne bo služila v kakšno-sibodi osebno zaščito pred zdravo kontrolo in kritiko javnosti. Tako je govoril naš ministrski predsednik v narodnem predstavništvu 23. t. m. Dan pozneje pa je prinesla „Jugoslavija“ med dnevnimi vestmi notico „Rodu prav'col“, kjer je bil naveden tudi slučaj, ki mora „pred zdravo kontrolo in kritiko javnosti“. G. ljubljanski censor, ki gotovo tedaj še ni vedel ničesar o govoru ministrskega predsednika, pa jo je porabil svojo cenzorsko oblast v „osebno zaščito“ vojaškega zdravnika, ki v Pliberku milostno pregleduje invalide ob pondeljkih šele ob 11., čeprav prihajajo kmetski fantje in možje celo iz Sel ob Borovljah k superarbitraciji v Pliberk seveda peš, ter izgube s tem dva ali tri dni! Javna kritika vojaškega zdravnika, ki vzbuja s svojim ravnanjem nezadovoljnost v našem koroškem ljudstvu, menda še ne ogrožuje varnost države, pač pa nasprotno. V tem slučaju je služila cenzura edino le osebno zaščito proti izrecni izjavi ministrskega predsednika. Upamo, da se v bodoče ukrepi centralne vlade ne bodo več na ta način spravljali ob kredit ne glede na kaznjivo samovoljnost napačnega tolmačenja cenzorja neljubih odredb, ki je pa gotovo vsled nepoznanja in površnih navodil vzel v osebno zaščito svojega vojaškega tovariša.

p Poslanica „Jugoslovanskega kluba“ — narodu vsebuje v glavnem vse točke delovnega programa sedanje vlade. Razven narodnega očitanga demokratičnejših skupin, kateri se je posrečilo vsaj začasno sestaviti vlado iz ljudi, katerim so državni interesi več nego zgolj strankarske koristi, je pisana poslanica v zmerem tonu, ki priča, da je Jugoslovanski klub pripravljen ostati v lojalni opoziciji napram demokratsko-socijalistični vladi. Posebno je treba poudariti poziv na narod, da neomahljivo vztraja pri svojih idealih za narodno jugoslovansko državo. Parlamentarni klub, ki v opoziciji izpoveduje v sedanjih resnih časih, potrebo neomahljivega vztrajanja za edinstveno narodno jugoslovansko državo, pač ne more v praksi nasprotovati vladi, ki de facto zastopa to, na kar pozivlja Jugoslovanski klub. Ta izjava proti politiki srbskih radikalcev, ki se še danes niso popolnoma otrsli velikosrbske politike in s katerimi je radi tega izključeno vsako pozitivno delo v dobrot velike in močne Jugoslavije. „Slovenčev komentar k poslanici pa vsebuje precej netočnosti in je gotovo napisan od fanatičnega strankarja, katerega politični nazori se ne krijejo z onimi Jugoslovanskega kluba. Tako je kompromitiral „Slovenec“ svoje lastne politike na način, ki gotovo ne bo našel odobravanja v Belgradu.

p Sličica o ljubezni ministra Draškoviča do Slovencev. G. minister! Ali se še spominjate, kako je prišel k Vam koncem 1913, ko ste bili predsednik Spške izvozne banke, Slovenec proseč Vaše intervencije radi čim hitrejšie dosege srbskega državljanstva, ker mu gmojne razmere onemogočijo dalje čakati? V prvem oziru je bila sicer pomoč nemogoča, a bla-

gajna je bila prošilca na široko odprta. Samo rekel naj bi bil in dobil bi bil poljubno svoto. In to brez porokov, da, brez priporočila, samo na ime Slovenec. Kako ste mogli tako postopati, g. minister? Ali bi je ne mogel „brat Slovenec“ z denarjem popihati na vekomaj, kakor jih je baje že precej storilo? En edini razlog Vašega plemenitega ravnanja poznam: pravo, srčno ljubezen do nas, najsi bejkejšega jugoslovanskega plemena. Niste bili zaman vi in Vaši tovariši iz mladoradikalne stranke znani kot najboljši in najbolj nesibični Jugoslovani. In danes ko je združenje, katero smo pred šestimi leti smatrali za nemogoče še le v daljni bodočnosti, dosežemo, Vaš bivši belgrajski Slovenci z navdušenjem pozdravljajo ob strani hrvatskih in slovenskih tovarišev v ministristvu, dobro vedo, da je v Vašem krogu bodočnost kraljestva SHS zasigurana. Podpisani je sicer v članku „Srbi in mi“ v decembru 1, 1918 že omenil zgorajšnji dogotek, toda danes velja dvakrat geslo: Et olim meminisse iuvabit. Cestitke in slava vzornemu Jugoslovanu! Dr. Jan-ko Leskovec.

p Salandra tržaški kandidat.
„Tiroler Volksblatt“ poroča, da bo bivši italijanski ministrski predsednik Salandra kandidiral pri prihodnjih volitvah v Trstu.

Dnevne vesti.

dn Železniškim uslužbencem iz zasedenega ozemlja na znanje.
Z dnem 10. septembra t. l. se razpusti selitveni odsek jugoslovanskih železničarjev v Trstu. Istega dne odide iz Trsta tudi zadnji selitveni vlak. Selitev bode sicer tudi pozneje mogoča, toda združena z velikimi težavami, in bodo vozovi naloženi s pohištvo, ker posameznih voz nihče ne sme spremljati, prepuščen svoj usodi in nevarnostim tatvine. Italijanska uprava prizna samo selitveni odsek ne pa tudi posameznih strank. Ako ima še kdo kaj ukreniti radi preselitve, naj hitro uredi do omenjenega dne.

dn Vojaška vest. Poročnik Tonči M. Kokalj je vpoklican h kraljevi kornjeviški gardi v Belgrad. Za časa vojne je bil vedno zaveden Slovenec, še celo v Zidanem mostu je pozdravil našega poslanca gosp. Korošca v letu 1917 po majevi deklaraciji.

dn Nov vlak med Ljubljano in Zidanim mostom. Z dnem 1. septembra 1919 začne med Ljubljano gl. k. in Zidanim Mostom voziti nov osebni vlak, ki nudi potnikom ugoden prihod v Ljubljano zjutraj in odhod popoldne. Odhod vlaka števil. 37/a iz Zidanega Mosta ob 5.54, iz Litiše ob 6.44, prihod v Ljubljano gl. k. ob 7.28. — Odhod vlaka števil. 32/a iz Ljubljane gl. k. ob 14.15, prihod v Litiše ob 15.55, prihod na Zidani Most ob 15.39.

dn Z 11. avgustom 1919 je začelo v Celju poslovati obratno vodstvo državnih železnic in je žel. ravnateljstvu Ljubljana podrejeno.

dn Skupščina pravoslavnega duhovništva v Belgradu. 20., 21., in 22. t. m. se je vršila v Belgradu skupščina pravoslavnih duhovnikov.

dn Sin bivšega ptujskega župana obsojen. Sin nekdanjega ptujskega župana, Pavel Ornlj je bil pred mariborskim okrožnim sodiščem obsojen na 10.000 K denarne kazni, v slučaju neztrajivosti na 3 tedne zapora, ker je 19. januarja t. l. na vlaku med Spiljem in Mariborom v navzočnosti več civilistov in vojaštva hujskal z besedami: Es ist eine Schweinerei, dass die Deutschen nichts anfangen, sie sind für nichts, warum geht's dem in Kärnten, (takrat so namreč Nemci prodirali na Koroškem) das ganze Volk ist wie ein Mann! Was könnten die Jugoslawen allein machen, nur geharnischte Proteste, um welche sich aber niemand kümmert.

dn Odhod nemških internirancev. Dne 23. t. m. je potovalo skozi Zagreb 50 nemških internirancev, ki so zaostali v Srbiji od Mackensenev armade. Invalidov ni bilo v tem transportu.

dn Občinski odbor v Žrelcu.
Pokrajinska vlada je razpustila občinski zbor v Žrelcu in na njegovo mesto imenovala gerenta.

dn Rudarji se opozarjajo, da pod nobenim pogojem ne iščejo dela na svojo pest izven ozemlja Slovenije, zlasti pa ne v Pečuju (Baranji), ker je tam prenapolnjeno vse. Rudarjev se bo v kratkem potrebovalo več tisoč, a opozarjajo se v lastno korist, da se drže izključno le navodil podpisane urada.

dn Invalidi. Pred kratkim je bilo po vseh časopisih objavljeno, da imajo invalidi prosto vožnjo po vseh železnicah v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Invalidi gredo po svojih opravkih na postajo in prosijo za prosto vožnjo, a ravnateljstvo, blagajničarji in postajenačelniki železnic ne dajo nobenem prosto vožnjo z izgovorom, da nimajo še o tem nobenega uradnega obvestila. Prosimo pojasnila. Invalidi.

dn Slovo. V včerajšnji številki se nam je vrnila neljuba pomota. Ime dotičnega poročnika od 47. pešpolka se mora glasil Janežič Drago in ne Janez Drago.

Ljubljanske vesti.

I Ozirov na italijansko misijo ni več, ker so Italijani pobrali svoja kopita in se vrnili tja, odkoder so prišli. Italijanska mislija v Ljubljani je vsebovala do sedaj tudi znane „zunanje-politične ozirove“, s katerimi je naša vlada prepovedala zadnje veliko manifestacijo za naše neodrešene brate. Ker se ravno sedaj Tittoni pogaja v spraviivem tonu za naše ozemlje in ker najbrž ni več daleč dan odločitve, je skrajni čas, da se priredi v Ljubljani veličastna manifestacija za naše od Italijanov zasedeno ozemlje. Preveč smo bili galantni napram tu se mu-dežim Italijanom, da ne bi sedaj pokazali svoje volje pred vsem svetom. Cela naša domovina je že protestirala, le Ljubljančani še niso povzdignili svojega glasu v prilog našemu Primorju. Torej na plan za naše pravice!

I Zadnji opomin poštnemu ravnateljstvu za Slovenijo v Ljubljani. Opetovano smo opozarjali v listih in drugače na višjega poštnega oficijala zagriženega nemškutarja L., ki je bil pred vojno blagajnik avstr. mornariškega društva in nabiralec prispevkov za prvi avstr. podmornik. Ko mu je letos umrl brat, poštni sluga v Mariboru, so razpošljali nemške parte, prišle so take celo v našo prestolico belo Ljubljano. Mogoče so nas hoteli s tem izzivati. Zahtevamo, da se take poturice zapodijo v Nemško Avstrijo. Poštne uradniki.

I Iz gledališke pisarne. Ponovno se prosijo gg. abonenti pretekle se-zije, naj se blagovolijo zglastiti v pisarni tajništva, operno gledališče, radi sedežev. Ako se gg. abonenti do 28. avgusta ne bi zglastili, morali bi se sedeži oddati številnim drugim cenjenim reflektantom. Vsled tega se blagovolijo vsi gg. abonenti do tega časa zanesljivo zglastiti, ker se pozneje na njih abonma ne bo oziralo kakor tudi na eventualne pritožbe.

I Nogometna tekma „Česky lev“ iz Piznja: „Ilirija“. Danes popoldne se vrši na športnem prostoru pred drž. kolodvorom nogometna tekma med našo „Ilirijo“ in S. K. „Česky lev“ iz Piznja. „Česky lev“ reprezentira najboljši razred čeških provincialnih klubov. Potuje skozi Ljubljano v Split in se je dogovor za tekmo v Ljubljani posrečil že v zadnjem trenutku. — Tekma bo skoro gotovo bolj napeta in ostrejša od nedeljske tekme s „Šoarto“. — Pričetek tekme točno ob 17.30 uri; igra se ob vsakem vremenu. Predpodaža vstopnic od 13. do 14. ure pri blagajni na športnem prostoru.

I Ljubljanski prodajalci sladkorja, ki hočejo prodajati na izkaz-nice užigalice tvrduke J. Perdan, naj se takoj zglaste na magistratu, Galetova hiša, pritličje, levo. Opozarja se, da se bodo sedaj prodajale zadnjič te užigalice po 30 vin.

Najnovije vesti.

Izvirna telefonska in brzojavna poročila „Jugoslaviji“.

Nota mir. konference proti Habsburgovu Jožefu.

St. Germain, 26. avg. Pariško časopisje priobčuje besedilo note, ki jo je poslala mirovna konferenca medzavezniški komisiji v Budimpešti in sicer na inicijativo Amerike ter vsled protesta Jugoslovancev, Čehoslovancev in Italijanov. Nota se glasi med drugim: Aliirane in asociirane države želijo skleniti z madžarskim narodom trajen mir, toda ne verujejo, da je to mogoče, dokler ima moč sedanja madžarska vlada. Ta vlada se ni postavila iz volje naroda, ampak s pomočjo male poblejske skupine pod varstvom neke tuje armade. Njen šef je član habsburske hiše, ki je radi svoje politike in častihlepnosti največ odgovorna za nesrečo, na kateri trpi in bo še trpel ves svet. Volitev pod kontrolo nadvojvode Jožefa ne moremo priznati. V interesu evropskega miru smo torej prisiljeni, vztrajati pri zahtevi, da odstopi pretendent, ki reklamira zase najvišjo oblast v madžarski državi. Ta proglaš naj se objavi v vseh krajih Madžarske.

Če ne bo prepozn!

St. Germain, 26. avg. „Daily Mail“ poroča, da so oficijelni krogi mirovne konference prišli do prepričanja, da konferenca že predolgo trpi.

Tihotapstvo v Prekmurju.

Zagreb, 26. avg. Današnja „Narodna politika“ se pritožuje v dopisu iz Medžimurja o strahovitih tihotapstvu na meji med Medžimurjem in Madžarsko. Tihotapstvo se vrši v velikem obsegu in naravnost pred očmi političnih in finančnih oblasti. List zahteva od centralne vlade, naj napravi konec temu nezdravemu razmerju, da prepreči popolno demoralizacijo. (Prekmurci že vedo, zakaj se tako branijo, da bi prišli tudi oni pod hrvatsko upravo. Opomba uredništva.)

Jugoslovanski vojni ujetniki v Albaniji.

St. Germain, 26. avg. Nemško-avstr. delegacija je izročila tukajšnji italijanski vojaški misiji noto, kjer opozarja na žalosten položaj vojnih ujetnikov bivše avstro-ogrske monarhije v Albaniji. V noti se povdarja, da so ti vojni ujetniki večinoma alpski Nemci. Italijanska vlada se naproša, da izpusti te vojne ujetnike domov ali pa jih internira kje v Italiji. Med vojnimi ujetniki v Albaniji, v kolikor jo imajo zasedeno Italijani, se nahaja tudi precejšnje število Jugoslovancev, katerih položaj je vsled malarije zelo žalosten.

Brezposelnost na Dunaju.

Dunaj, 26. avgusta. Število brezposelnih se je v zadnjem času sicer skrčilo, vendar je še brezposelnih med drugimi 1950 pekov, 750 stavbinskih delavcev, 780 knjižgovezov, 143 črkostavcev, 130 kemijskih delavcev, 750 strugarjev, 650 brivcev, 625 klubučarjev, 366 krznarjev, 758 pleskarjev, 93 dimnikarjev, 466 tapetnikov, 451 prekaljevalcev, 600 litografov, 70 kamnosekov, 3017 tekstilnih delavcev, 142 odvetniških kandidatov, 270 zobozdravnikov itd. Privatnih uradnikov je brez službe 22068, natarkarjev 6100, krojačev 1700, kovinskih delavcev 17749. Najmanj brezposelnih je čevljarjev. Veliko oficirjev dela v podjetjih kot pomožni delavci.

Tajna cenzura v Gradcu.

Graz, 26. avgusta. Jutri stopi v veljavo naredba o upeljavi tajne cenzure za pisma in brzojavke. Deželni vojaški poveljnik je določil 20 oficirjev od Volkwehra za cenzuriranje na glavni pošti. Upeljava cenzure je vzbudila v mestu veliko ogorčenje.

Židovski pogromi na Poljskem.

Dunaj, 26. avgusta. Iz Londona poročajo, da je poslala angleška vlada na Poljsko posebno komisijo, da preišče židovske pogrome. Komisiji načeljuje Sir Stuart Samuel.

Malo verjetna vest.

St. Germain, 26. avg. Vsi francoski listi prinašajo poročila o včerajšnji seji vrhovnega sveta. Tako poroča „Eclair“, da je vrhovni svet odklonil zahteve Nemške Avstrije po spremembi meje napram čehoslovaški republikli, pač pa se je odločil za plebiscit v Mariboru in sicer bo Maribor glasoval skupno z Radgono, ne pa, kakor poročajo, da bi spadal z ozirom na ljudsko štetje v koroško cono. Časopisi ne prinašajo nikakih sprememb v finančnih in gospodarskih klavzulah. Na mirovni konferenci se je stavil predlog, naj se Nemška Avstrija zaveže, da bo ohranila svojo neodvisnost, „Petit Parisien“ pa poroča, naj se zaveže, da bo branila svojo neodvisnost tudi z orožjem. (Priobčujemo to vest, v katere resničnost pa ne verujemo, čeprav je vse mogoče. Op. nr.)

Maribor, 26. avgusta. Tukajšnji vojaški krogi, ki so v zvezi z ententno mislijo, odločno zanikajo vest o ljudskem glasovanju v Mariboru. Najbrž se je zgodila pomota v imenovanju kraja.

Pa ne na naši meji!

Graz, 26. avg. Štajerski delegat dr. Kamniker je dobil iz Pariza brzojavno poročilo, da bo mirovna konferenca spreminila nemško-avstrijsko mejo na Štajerskem.

Vesti Ljubljanskega dopisnega urada.

Narodno predstavništvo.

Ldu. Belgrad, 26. avgusta. Po izvršenih predhodnih poslih izjavlja predsednik Davidović, da je bilo tekom debate več govora o vladi same nego o vladni izjavi. Odgovarjal bo le nekatere stvarne pripombe. Ruskemu narodu, ki je bil vedno pripravljen, da pomaga prvi srbskemu narodu, je gojil in še goji naš narod najtoplejšo hvaležnost. Zamerja se vladi, da ni ohranila zbrane moči. Smatra je, da vodi grupiranje političnih sil do stabilizacije notranjega političnega položaja. Medtem pa se grupiranje ni začelo s te strani nego z druge. Najprej se je grupirala radikalna stranka. Ni voljen, začeti o teh stvarih, toda gospodje se razlikujejo po programu. Polovica omenjene stranke zahteva široko zedinjenje našega troimenega naroda, dočim je druga večja polovica stranke proti temu. (Ploskanje na desnici, burni protest na levici.) Predsednik skupščine zvoni in ker se nemir ne poleže, prekine sejo.

Po kratkem odmoru se seja nadaljuje. Predsednik ponovi svoje besede po stenografskem zapisniku in izjavlja, da je manifestacija radikalcev radost za vse, ker se s tem dokazuje, da je vsa skupščina za zedinjenje naroda. Svetozar Pribičević, proti kateremu se danes dviga levica, je bil Pašićev in Protićev kandidat za ministra notranjih del. Vlada sprejema politiko g. Pribičevića in bo delovala za pravico in svobodo. Glede na agrarno reformo priznava, da so se naredile pogrške, ki jih je treba popraviti. Tajnih pogodb s socialisti ni nobenih. Opominja, da tudi pokojni ministrski predsednik Milovan Milovanović (klic: Slava mu!) ni bil narodni poslanec.

Izjavlja, da hoče ostati pri vladi, dokler bo mogel delati z narodnim predstavništvom. Po nekaterih pojasnitvah med poedinimi poslanci predlaga Agatonovič (demokratska zajednica) prehod na dnevni red: Narodno predstavništvo jemlje na povoljno znanje vladno deklaracijo in prehaja na dnevni red. Glasuje se poimenoma. Predsednik objavlja, da je za Agatonovičev predlog za prehod na dnevni red glasovalo 127 poslancev, proti pa 119 poslancev. (Ploskanje na desni.) Seja se zaključuje ob trinajstih.

Izpuščenj komunisti.

Ldu. Sarajevo, 26. avgusta. V nedeljo zvečer so bili iz vojaškega preiskovalnega zapora izpuščenj voditelji komunistične stranke v Bosni in Hercegovini: oba brata Jakšić, Bogoljub Curčić in Milan Jokić.

Kulturni pregled.

kl **Otvoritev Vidovičeve razstave** v Splitu. 21. t. m. se je otvorila v poslopju realke Vidovičeva umetniška razstava.

kl **Slovenski javnosti.** Bili so časi, ko smo ječali pod krutim tujčevim jarmom. Zivo nam je še v spominu, kako smo se bali za usodo domovine, ki smo jo ljubili. Naše srce je burno utripalo po besedah pesnikov prorokov, ki so branili in budili narod in vžigali v naših srcih nade. Napočil je dan svobode! Naši ideali pa se še niso bili uresničili. Nastopil je čas težke preizkušnje. Tedaj nam je vstal junak in z odločno roko postavil mejnik sovragu. Pesnik-prorok je v odločilnem trenutku posegal po meču in nam spasil severno mejo. Ta narodni junak, naš drugi kraljevič Marko, je general Majster, ki sedaj vidi udejstvovane sanje svojih mladih dni. Te dni izide njegova slika. Hvala leži narodu naj si okraši z njo svoja stanovanja, šole, urade itd. Pokažimo da se zavedamo svoje kulture!

kl **Davorin Jenko:** Srbska narodna himna za moški zbor. Izdala in založila Glasbena Matica. Tiskala Zvezna tiskarna. Cena izvodu 1 krono. Ko smo se rešili jarma Habsburgovcev in nam je zasijalo solace svobode, bi bil vsak naš pevski zbor in vsak slovenski pevec rad znal himno juškaškega srbskega naroda, ki je od takrat himna Jugoslovancev. Take partiture nikjer ni bilo dobiti. Sedaj jo je izdala Glasbena Matica. Himno »Bože pravde« je na malem formatu lično natisnila Zvezna tiskarna. Harmonizacija je vzorna in se le nebiestveno razlikuje od Jenkovega originala. Zbori, ki imajo dobre tenoriste jo lahko pojo v C ali H dur. Postavljeni sta dve kitlici, na zadnji strani natisnjeni tudi v cirilici. Pevskim društvom priporočamo, da kupijo vsem članom partiture, ker je že zadnji čas, da se pevci uče peti iz partiture in ne iz glasov, kot se je to dogajalo do danes. Pri homofonem stavku to čitanje tudi sličnejšim pevcem ne bo delalo težko. Če bi društva ne hotela naročiti vsem pevcem partitur, naj si jo vsak pevec omisli sam, ker je pač njegova dolžnost, da himno zna. Naroča se pri Glasbeni Matici v Ljubljani. Z. P.

kl **Mala pesmarica.** Zvezna tiskarna začne v kratkem izdati »Malo pesmarico« v kateri bodo posamezne številke prinašale najlepše stare in nove moške četverspeve in zборе na lepem papirju v žepni obliki. Ta izdaja bo pevcem, ki pogrešajo lepih skladb, brez dvoma dobrodošla. Prva številka »Male pesmarice« ima ponatis D. Jenkovega juškaškega zboru: Sto čutih Srbinov tužni, po katerem pevski zbori najbolj povprašujejo. Cena izvodu stane 1 K, naročilo 10 izvodov 1 izvod brezplačno. Naročila sprejema Zvezna tiskarna. Z. P.

kl **1. Lepa naša domovina.** 2. **Bože pravde.** Dvoglešno s spremljevanjem harmonija priredil Franjo Marolt, učitelj. Založilo »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta.« Natisnila Učiteljska tiskarna. Cena 1 K. Učiteljstvo je po ustanovitvi naše svobodne države gotovo tudi pogrešalo partiture himen. Ustrezal mu je sedaj Franjo Marolt, ki je priredil »Lepo našo domovino« in »Bože pravde« za dvo-glasno petje s spremljevanjem harmonija ali orgelj. Obe himni ste postavljeni docela priprosto in jih toplo priporočam v nakup vsem šolskim vodstvom. Z. P.

Gospodarstvo.

Železna ruda. Vsak dan čitamo o odkritju tega ali onega premogokopa, ki se nahaja pri nas na Slovenskem. To je zelo dobro znamenje za našo mlado industrijo in seveda pri tem tudi za našo valuto. A ne samo premoga, tudi železne rude, nam hrani naša zemlja dovolj. Če bomo znali izkoristiti te skrite zaklade, se nam povzdigne industrija v kratkem na najvišjo stopnjo in pa, kar je go-

tovo tudi zelo važno, naše delavstvo bo imelo dovolj dela in zaslužka doma. Pa naj pridem zopet k stvari sami — železna ruda. V bližini Mokronoga je več rogov, kjer so iskali in kopali železno rudo, a najbrže jim je vselej zmanjkalo denarja, da bi kopali naprej. Do Hrastnika je iz Mokronoga 1 uro, gre se čez Sv. Rok, Jeserice — in še par streljajev, pa smo tam. Tu so kopali še med vojno. Imela je vse v rokah neka nemška družba, katero je zastopal g. Hofman. Isti, bil je inženjer, se je izdajal za lastnika rudokopa, včasih pa tudi za — prezidenta — omenjene družbe. Jud je bil, pa mu ni nobeden dosti verjel. Kmalu po prevratu je izginil, delo se je vstavilo in sedaj počiva. Starejših rogov, kjer so kopali železno rudo, je pa še več v tukajšnji okolici. Najbolj poznani rovi so takozvane — Ajdovske jame — komaj četrt ure od trga oddaljene, poznane tudi z imenom Zapečarske jame. Kraj se imenuje Zapečar. Tu so nazadnje kopali pred 20—30 leti. Skoro pred vsakim vhomom v rov so kupi kamenja, prinesenega iz rogov ven. Prav lahko se dobi, če se le malo pobrska, lepe kose železne rude. Je pa še več takih rogov tu, pa tudi sploh v okolici Mokronoga. Nekateri rovi so že zasuti, vsaj vhodni, vendar dobro bi bilo, da stvar preiščejo strokovnjaki. Zakaj, če je Jud 5 let kopal in iskal, je bil gotovo prepričan, da mu bo enkrat — notri neslo.

Za zboljšanje poljedelstva. Centralna vlada je po posebni komisiji nakupila na Angleškem večjo množino poljedelskih strojev, umetnih gnijil in drugih za poljedelstvo nujno potrebnih stvari. Izdala je v to svrhu 400.000 funtov sterlingov (funt sterling znaša 24-80 dinarjev).

g Železni in jekleni predmeti. Neka švicarska tvrdka je poslala trgovini obrtniški zbornici v Ljubljani ponudbo za raznovrstno jekleno žico, razno železo, verige, vijake, žage, žičnike, vsakovrstno pločevino itd. Dotična ponudba je interesantom v zbornični pisarni na vpogled.

g Štajerskim okrajnim zastopom in občinam v vednost. Za zber odposlancev občin in okrajnih zastopov, ki je sklican v Celje od predsednika likvidacijske komisije dr. Kukovca za dneva 11. in 12. septembra, je veliko zanimanje. Oglasili so se že poročevalci za občinsko upravo, za ulogo okrajnih zastopov sedaj in v prihodnje, za postopek občinskih in okrajnih hranilnic glede vojnega posojila in za ureditev zdravstva. Predsednik je imel te dni pogovore z deželnim glavarjem in Gradcu in bode poročal o stanju delitve deželnega premoženja in dolgov. Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo in poverjenik financ sta javila udeležbo s sledežim dopisom: Na poročilo z dne 3. julija 1919 št. 549, se Vam poroča, da smatra poverjeništvu ministrstva financ v Ljubljani nameravano posvetovanje za pripravljivo in da se ga bo rače volje udeležilo po posebnem odposlancu. Seveda bi mogel ta odposlanec eventuelne rezultate tega posvetovanja vzeti sam ad referendum, ker bi pristojala končna odločitev v zadevi, kolikor pride državna finančna uprava v poštev, pač le ministru finansija v Beogradu.

g Filoksera ali trtna uš se je po hercegovinskih vinogradih za časa vojne tako razpasla, da bode treba skoro vse vinograde popolnoma renovirati in jih zasadiiti z ameriškimi trtami, ker je vsaka druga pomoč že prepozna. Naloga države bode, da pravočasno preskrbi zadostno število dobrih trtin sadik, da ne bodo utrpeli hercegovinski vinogradniki prevelike škode.

g Državni proračun za upravo leto 1919/1920. Delegacija ministrstva financ je oskrbelo slovenski prevod kompletne proračunske predloge t. j. ekspanzivne, finančnega zakona s projekti in carinskimi ter trošarinskimi tarifi in pregleda državnih dohodkov in izdatkov. Opozarjamo čitatelje na to delo. Zlaži osnutek finančnega zakona vsebuje v davčnih in tarifaričnih,

pa tudi v budget-nepravih zadevah tako važne in dalekosežne določbe, da je nujno želiti, da se javnost seznanil z njimi, predno postanejo zakon. Kdor želi publikacijo, ki bo stala 5 K in se dotiska koncem avgusta, naj javi svoj naslov delegaciji ministrstva financ v Ljubljani, Poljanska cesta 2, do 30. avgusta t. l.

g Jugoslovanska krona v Švici. Dasi pripoznavajo švicarske banke večjo vrednost naše krone napram staro-avstrijski in nemško-avstrijski kroni, vendar ima naša krona isti kurs kot staro-avstrijska. Razlog za to navidezno nesmiselno postopanje švicarskih denarnih zavodov pa leži v nepopolnem žigovanju naših bankovcev. Ker švicarske banke pač ne morejo poznati tisoče in tisoče naših žigov, se zanje sploh ne menijo, temveč menjavajo našo valuto čisto enostavno po kursu za staro-avstrijsko krono. Opozarjamo na to dejstvo naše finančne kroge, predvsem finančno ministarstvo, ki nikakor ne bi smelo dopustiti, da se menjava naša krona po kursu za staro-avstrijsko krono. Naj se da našim konzularnim zastopnikom navodila, da posredujejo pri menja-

vanju naših bankovcev in poučijo, oziroma garantirajo švicarskim bankam za pravilnost žigov, ker je na ta način bi se obvarovali občutne škode tako posamezniki, ki imajo opraviti na denarnem trgu v Švici, kakor tudi celokupno narodno premoženje.

g Železni vitriol in žvepleni oglik. Tvrdke, ki se zanimajo za nakup železnega vitriola in žveplenega oglika, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani naslov neke dunajske firme, ki ponuja omenjene predmete v nakup.

g Ponudba za vreče. Privilegirana trgovska agencija naše države v Londonu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani ponudbe za vreče, ki je interesantom v zbornični pisarni na vpogled.

g Gospodarska pogodba med Italijo in Anglijo. Angleški časniki poročajo, da je italijanski finančni minister za svojega bivanja v Londonu sklenil finančno in gospodarstveno pogodbo z Anglijo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Proda se:

Škotski pont z vozom in opremo vred pripraven za otroke na prodaj. Ogleda se lahko v hlevu ga. Frana Mikliča hotel Južni kolodvor v Ljubljani, Kolodvorska ulica.

Prodam v dobrem stanju lahko elegantno motorno kolo z dobro pnevmatiko. Ogleda se lahko v delavnicah v St. Peterski vojašnici.

Konjski gnoj se odda. Naslov v upravi lista. 1245

Pianino, svetle barve, dobro ohranjen prodam za 3500 K. Naslov v upravništvu. 1246

Težka krava s telčkom, težko 670 kg, telček star 14 dni; krava ima po telčku 15 litrov mleka na dan se proda pri Ivanu Bulc, posestniku v Mirni, Dolenjsko. 1239

Pšenice, koruzo, ječmen, oves, konoplino seme, vsako količino prodam. Vaclav Vyška, Daruvar, Slavonija. 1238

Kupi se:

Kupi se vsaka množina bukovih in hrastovih drv. Množina in cena naj se v ponudbah označijo. Malenšek M. Maribor. Posredovalci dobe provizijo. 1180

Kupi se srednjevelika kopalna banja. Ponudbe s ceno na upravo pod P. J.

Službe:

Gospodščina, izučena šivilja, išče službo proti hrani in malem plačilu. Opravlja tudi druga dela. Pod »Šivilja« anončni zavod Beseljak & Rožanc. Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 1249

Kontoristinja, katera mora obvladati popolnoma samostojno slovensko in nemško korespondenco in knjigovodstvo, se sprejme. Ponudbe z zahtevo plače in sliko na tvrdko Peter Zajc, Celje. 1251

Brivski pomočnik, išče službe v Ljubljani ali v okolici s hrano in stanovanjem. Cenjene ponudbe na Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1251

Kontoristinja, začetnica, večja stroje- in tesnopsija želi vstopiti v službo takoj. Ponudbe na upravo »Jugoslavije« v Celju. 1843

Kontoristinjo, popolno izurjeno v slov. in nemški stenografiji in strojepisju, ki ima tudi veselje do sodelovanja v trgovini z mešanim blagom, sprejme tvrdka N. Zanier & sin v Sv. Petru v Sav. dolini. 1844

Spreten in zanesljiv kobiljaž se sprejme k lepim konjem. Kje pove uprava tega lista. 1221

Vizitnice lične in po nizkih cenah priporoča »Zvezna tiskarna«, v Ljubljani, Stari trg šte. 19.

Najboljše uspehe imajo oglasi v dnevniku »Jugoslavija«. Ako iščete službe, ali pa če imate kaj naprodaj oziroma hočete kaj kupiti ali zameniti tedaj inserirajte v Jugoslaviji!

Komisijska trgovina

Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska cesta št. 6, priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga: cefirja, tiskovine, parhenta, klova, hlačevine, nogavic, robcev, sukanca, črne in bele svilne, gumbov, pritiskačev, rinčic za čevlje in drugih izdelkov čeških tvornic, katere zastopa.

KEFIR

Filip Pečenko Ljubljana, Dunajska cesta 6

naznanja sl. občinstvu, da je otvoril Prvi jugoslovanski zavod za izdelovanje Kefirja in Joghurta. Kefir je od zdravnikov priznan kot najboljši pripomoček proti tuberkulozi, anemiji, želodčnim boleznim itd. Nenadomestljiv za slabotne dojenčke kakor odrasle. Kefir uniči vse človeškemu organizmu škodljive bacile. Pri rednem vživanju istega se doseže visoko starost. Vsepeh zajamčen s 1000 K. Razpošilja tudi na deželo.

Zahvala.

Presenečena na obilih dokazih sočutja ob izgubi najine edine hčerke

DARINKE

se čutiva dolžna tem potom zahvaliti se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vse tolažilne besede in za presenetljivo mnogobrojno spremstvo na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujova gg. tov. pevcem Z. J. Ž. za ginjaive žalostinke, g. katehete Zupančiču kakor tudi g. Poženelu, vsemu darovalcem prelepih šopkov in deklicam, ki so jih nosile. Vsem in vsakemu tisočera hvala!

Pepca in Franjo Rupnik.

LJUBLJANA
Rimska cesta 16.

naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom.

Izvršitev točna.

Zmerne cene.

Za vsa izvršena dela jamčim 2 leti.

Slavnemu občinstvu naznanjava, da sva prevzela gostilno

Narodni dom v Celju.

Skrbela bodeva za dobro in točno postrežbo ter se priporočava za mnogobrojen obisk.

Ivan in Ana Černe z Goriškega.

Najboljši uspeh imajo oglasi v "Jugoslaviji", ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

Izšel je 3—5 snopič „Narodne knjižnice“ Leonid Andrejeva komedija „GAUDEAMUS“ poslovenil dr. J. Glonar; cena K 6.— in 6—9 snopič iste knjižnice Vladimir Levstikovo „GADJE GNEZDO“ povest iz dni trpljenja in nad; cena knjigi broš. K 8.—, okusno vezani K 10.—.

V založbi „Zvezne tiskarne“ so izšle izvirne pesnitve Iv. Albrehta „SLUTNJE“ in Janko Glaserja „POHORSKE POTI“. Cena vsaki knjigi K 4.—.

Iščejo se kupci in prodajalci hiš in posestev.

Poizve se v B. Ipavčevi ulici 12, Celje.

Prodaja kož.

Dne 1. septembra 1919 ob 10. uri dopoldne prodajalo se bode na javni dražbi 2000 govejih kož na javni dražbi

Kavcijo se plača v gotovini, državnih papirjih, obveznicah, vknjiženem posojilu i to v vrednosti

100.000 K je 40 000 dinarjev

Izlicitirane cene veljajo za kupca takoj s pridržkom, da iste odobri g. vojni minister.

Kože se morejo licitirati v skupinah od 500—1000 kosov. Kože so:

Posebej sušene — nesoljene in posebej soljene — sirove.

Razprodaja se vrši v vojaški klavnici na Poljanski cesti. Kože se prodajo na kilograme.

Uprava klavnice.

Svetla

Westing-
haus
Walt
Kreme-
nezky
Metax

Baterije, žarnice vseh tipov elektrotehn. predmeti
Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogačar, Ljubljana, Mestni trg številka 25.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC
BRZOJAV. NASLOV: ESKOMPTNA. AKREDITIVI — BORZA INTERURB. TEL. ŠTEV. 146.

Kupim hišo z vrtom

Ponudbe prosim pismeno na upravo lista pod „Vrt“.

Žveplalne trakove

na tkanini, za žveplanje sodov in kadi izdeluje „KRISTAL“-tvornica kemičnih proizvodov ZAGREB, Gunduličeva ul. številka 5.

Bratovskoskladnični zdravnik

za premogokovnik Rajhenburg-Trbovlske premogokopne družbe se išče za takoj. — Cenjene ponudbe na „Bratovsko skladnico Trbovlje“.

Portland cement

p. prvostni dalmatinski, ponuja brezobvezno po K 6000.— za vagon (jamščina za vreče znaša K 2000.— za vagon) od obale Split

Ljubljanska komercialna družba z o. z., LJUBLJANA,

Bleiweisova cesta številka 18.

Najlepše darilo mladini

je povest slovenskega dečka iz pretekle svetovne vojske

DORE

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi je K 4.—. Dobiva se v knjigarnah kakor tudi v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marjini trg 8.

VREČE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma J. Kušlan, Kranj, (Gorenjsko).

Trgovina

z steklenino in porcelanom ter steklarskim obratom v Mariboru se takoj

proda.

Dobro vpeljana. Trgovina ima veliko in lepo procelje, ter kompletno trgovsko in skladiščno opravilo.

Vpraša se v Mariboru, Koroška cesta 10.

Kontoristka

vešča stenografije in strojepisja se takoj sprejme. — Znanje hrvaščine in drugih jezikov daje prednost. Oglašiti se je pri gozdni ind. d. d. „CROATIA“, Marije Terezije cesta 2, popoldne od 3. do 4. ure.

Vozniki

z dvema ali enim konjem za vožnje se sprejmejo proti dobri plači. — Naslov pove upravnništvo „JUGOSLAVIJE“.

Ravnokar došla velika množina raznobarvanega sukna, kleta, cefirja, hlačevine, plave tiskovine (Blaudruck) i. t. d.

Prvi kranjski razpošiljalnici

Schwab & Bizjak, Ljubljana

Dvorni trg številka 3.

Pod Narodno kavarno.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje

kupuje vsako množino

„D R A V A“ lesna trgovska in industr. družba z o. z. v Mariboru.

Sirite med narod

sledeče knjige in brošure:

1. Koroška. Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena 4 K.
2. Poglavlje o stari slovenski demokraciji. (Gospodstvo polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.
3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.
4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena 2 K.
5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre. Cena 2 K.

Slovenci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom!

Dobivajo se v upravništvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptujju in Novem mestu ter v vseh knjigarnah.

Jadranska banka

Delniška glavica: K 30.000.000.—, Rezerva nad K 10.000.000.—.
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.
Ekspozitura: Kranj.

Brzojavni naslov: *Jadranska.*

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek: plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.